בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 23265-09-19 אלמוני נגד פלונית

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אפרת ונקרט

תובע אלמוני

נגד

נתבעת פלונית

פסק דין

האם יש מקום להפחית את דמי המזונות של הקטינה _____, בתם המשותפת של הצדדים, ילידת 2014, אשר נקבעו בהסכם גירושין בין הצדדים אשר לו ניתן תוקף של פסק דין ביום 11.9.2017 וזאת בשל שינוי נסיבות נטען ביחס למצבו הכלכלי והאישי של האב.

זו השאלה העומדת להכרעה בפני.

הרקע

1. הצדדים, חסרי דת, נישאו זה לזו ביום 11.8.2011 בארץ מולדתם _____. מנישואין אלו נולדה לצדדים הקטינה _____ (ילידת 14.10.2014).

הצדדים לא דקו פורתא באשר למועד עלייתם ארצה אולם ביום 11.9.2017 חתמו הצדדים על הסכם גירושין שאושר על ידי בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון לאחר שמערכת היחסים בין הצדדים עלתה על שרטון והם נפרדו. בחודש פברואר 2018 הותרו נישואיהם של הצדדים בבית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון. (תה"נ 17338-02-18).

2. בהתאם להסכם הגירושין בין הצדדים התחייב התובע לשלם לנתבעת סך של 2,200 ₪ לחודש דמי מזונות הקטינה.

3. ביום 10.9.2019 הגיש התובע תביעתו להפחתת מזונות נשוא פסק דין זה.

טענות התובע

4. בעת החתימה על הסכם הגירושין לא היה התובע מיוצג ואף השפה העברית לא הייתה שגורה בפיו.

באותה העת התובע עבד והשתכר סך של כ – 5,000 ₪ לחודש ואף הייתה תקווה בליבו כי בעתיד ישתכר יותר. הנתבעת עבדה אז בעבודות ניקיון ושכרה היה נמוך משכרו של התובע.

5. כיום, חל שינוי נסיבות משמעותי הן במצבו הכלכלי, הן במצבו הבריאותי והן במצבו האישי של התובע ביחס למצבו בעת החתימה על ההסכם, שינוי המצדיק הפחתת סכום המזונות שנקבע בהסכם.

6. בנוסף לכך, בעוד חל שינוי מפליג לטובה במצבה של הנתבעת העובדת כיום כאחות ושכרה עומד על סך של כ 10,000 ₪ לחודש. בנוסף, הנתבעת מתגוררת יחד עם בן זוגה. הרי, מצבו של התובע הלך והתדרדר. לנוכח המשבר ביחסי הצדדים והיותו של התובע חסר משפחה בארץ שאינו דובר את השפה, החל התובע בשימוש בסמים, נעצר והוטלו עליו עבודות שירות.

התובע אף פוטר מעבודתו בעקבות מעצרו.

7. בנוסף לכך, בעקבות תאונה שעבר התובע, הוא אינו יכול לעבוד כיום בעבודות פיזיות.

8. התובע מתגורר כיום בהוסטל באופן זמני ומתקיים מהבטחת הכנסה בשיעור של 1,791 ₪ לחודש וכן מקבל סך של כ – 1,000 ₪ ממשרד השיכון לסיוע בדיור אשר משולמים ישירות לידי ההוסטל.

9. כמו כן, סכום המזונות אותו התחייב התובע לשלם לא נעשה בתמורה לויתורים רכושיים כלשהם וההסכם עוסק אך ורק בהסדרת דמי המזונות, כך שלא ניתן לטעון כי הנתבעת עשתה ויתורים כלכליים כלשהם בתמורה לסכום המזונות עליו הוסכם.

10. עוד נטען כי נוכח היותם של הצדדים חסרי דת וכן לאור מצבם הכלכלי של הצדדים יש לפסוק את מזונות הקטינה באופן יחסי להכנסות הצדדים ולהעמידם, לכל היותר על סך של כ-500 ₪ לחודש.

טענות הנתבעת

11. אישור הסכם גירושין על ידי בית המשפט מטרתו להבטיח כי הצדדים מבינים את תוכנו וכי חתמו עליו מרצונם החופשי. במקרה דנן, בין הצדדים נחתם הסכם גירושין במסגרת דיון לאישור הסכם במעמד הצדדים. במסגרת הדיון אישר התובע לבית המשפט כי הוא מבין ויודע כי הוא מתחייב לשלם סך של 2,200 ₪ לחודש מזונות הקטינה.

אין להקל ראש בהסכם גירושין שנחתם על ידי בני זוג שדרכיהם נפרדו ולא בנקל ייעתר בית המשפט לתביעות מסוג זה ועל התובע רובץ נטל ההוכחה לשינוי הנסיבות, שינוי נסיבות כזה שלא ניתן היה לצפותו מראש.

12. התובע בהשכלתו מעצב גרפי ואף עבד בעיתון ידיעות אחרונות ולאשה במקצועו זה ועובד אף כיום "בשחור". מעבר לכך, לתובע פוטנציאל השתכרות משמעותי, אותו בוחר הוא שלא לממש.

13. התובע, הוא זה שבחר לבצע עבירות פליליות בגינן נעצר וביצע עבודות שירות. התובע לא הוכיח שינוי נסיבות מהותי המתבטא בירידה בהכנסותיו.

14. אין שינוי במצבו הבריאותי של התובע באשר התובע לא ביסס את טענתו ולא צירף אסמכתאות לתמיכה בטענותיו. התובע אדם בריא ולו פוטנציאל השתכרות גבוה. בטרם מעצרו עבד התובע בעבודה מכובדת והשתכר שכר מכובד.

התובע הציג מצג שווא בפני בית המשפט בכל הנוגע למצבו.

דיון והכרעה

המסגרת המשפטית

15. כידוע, פסק דין חלוט בענייני מזונות אינו יוצר מחסום החלטי בפני התדיינות חוזרת, וניתן לדון מחדש בכל עת בגובה מזונות שישולמו מעתה ואילך בהתקיים שינוי נסיבות מהותי בהשוואה למצב בעבר.

16. בפסק הדין שניתן אך לאחרונה (בע"מ 7670/18 פלונית נ' פלוני, מיום 20.1.2021 והאסמכתאות שם) סיכם בית המשפט העליון (כב' השופט ניל הנדל) את עקרונות הדין החל בתביעה להפחתת מזונות הן בכלל והן בעקבות בע"מ 919/15:

"בפתח הדברים נזכיר את הכללים: הראשון, פסק דין חלוט בדיני מזונות אינו סופי במובן של פסקי דין מתחומים אחרים במשפט האזרחי. הפסיקה הכירה בשוני זה, מאחר שפסק דין למזונות הוא פסק דין שביצועו הולך ונמשך בעתיד, וככזה הוא מסווג כעילה הולכת ונמשכת. השני, הלכה חדשה של בית המשפט העליון אינה מביאה לפתיחתם פסקי דין חלוטים, וזאת אפילו אם ההלכה הייתה עשויה לשנות את תוצאת פסק הדין לו הייתה נפסקת לפני מתן ההכרעה החלוטה .כלל זה מבטא את כוחה של סופיות הדיון, והעדפתה על פני פתיחת מכלול התיקים, לנוכח שינויים משפטיים שנעשו לאחר ההכרעה החלוטה. אכן, יש מתח מסוים בין שני הכללים. הכלל השני מעדיף את הסופיות, ואילו הכלל הראשון מכיר במוגבלותה. כך, עד שבא הכלל השלישי המכריע ביניהם. נדרש שינוי נסיבות מהותי על מנת להצדיק דיון מחודש בפסק דין חלוט בענייני מזונות. שינוי נסיבות זה צריך שיהיה פרטני, ויתייחס למערכת העובדתית הייחודית של הצדדים שעניינם נבחן במקרה הקונקרטי. אם לא תאמר כן, הרי שידו של הכלל הראשון תגבר באופן מוחלט בכל מקרה של שינוי מהותי בהלכה המשפטית, ועקרון הסופיות ייסוג לאחור ויימצא חסר. כך ניתן ליישב בין שני הכללים – באמצעות אמות המידה שהחילה הפסיקה ביחס לפתיחת פסק דין חלוט בענייני מזונות, שמכירות בכוחה העקרוני של הסופיות, ומאפשרות לגבור עליה רק בהתקיים התנאי של שינוי נסיבות מהותי הנוגע לעניינם הפרטני של הצדדים.

דיון מחודש בענייני מזונות נעשה רק במקרים בהם הוכח שינוי נסיבות מהותי שיש בו כדי להפוך את אכיפתו של פסק הדין לבלתי צודקת. הנושאים המרכזיים בהם לרוב נבחן שינוי נסיבות הם: השתכרות ההורים ומצבם הכלכלי; מצבם הבריאותי והמשפחתי של ההורים; צרכי הקטינים; שינוי במשמורת או בהסדרי שהות; או נסיבות קשות וחריגות שנוצרו לאחר מתן פסק הדין, כגון סרבנות קשר של ילדים עם אביהם.

...

אין בהלכת בע"מ 919/15 כדי לשנות או להקל בדרישת השינוי המהותי בנסיבות הפרטניות, כפי שפורשה בפסיקה קודם שניתן פסק הדין בבע"מ 919/15. יש להותיר את מבחן שינוי הנסיבות המהותי על כנו לשם דיון מחודש בחיובי מזונות שנקבעו בפסקי דין חלוטים שניתנו לפני הלכת בע"מ 919/15".

הנה כי כן, גם כיום דיון מחודש בשיעור המזונות ייעשה רק במקרים בהם הוכח שינוי נסיבות מהותי.

17. בנוסף קבע בית המשפט העליון באותו עניין כי הדרישה בדבר שינוי הנסיבות המהותי בתביעות לשינוי גובה המזונות חלה הן כאשר החיוב נקבע בפסק דין שניתן לאחר הליך משפטי, והן כאשר מקור החיוב הינו בפסק דין שנתן תוקף להסכם גירושין בין הצדדים. נפסק כי אין מקום להבחין בין מזונות שמקור חיובם הוא בפסק דין שנתן תוקף להסכם גירושין כולל; מזונות שמקורם בפסק דין שאישר הסכם שעניינו מזונות בלבד; ומזונות שנקבעו בפסק דין שניתן לאחר הליך משפטי. לפיכך, יש להידרש לתנאי בדבר שינוי מהותי בנסיבות בשלושת המקרים באופן דומה.

18. בכל הנוגע להסכמי גירושין, נקבע לא אחת כי יש להקנות להסכם גירושין יציבות ואמינות "**אחרת לא יהיה ערך להסכם גירושין וכל הסכם יהיה רק בגדר שלב ביניים עד לפניה חוזרת לבית המשפט**" (ע"א 4545/92 שטיין נ' שטיין, (13.6.1994)).

על הלכה זו חזר אף בית המשפט העליון בפסק הדין לעיל: מידת זהירות יש לנקוט גם לגבי שינוי שיעור מזונות שנקבע בפסק דין שאישר הסכם שעניינו מזונות בלבד אשר נחתם לרוב לאחר משא ומתן מייגע, הליכי יישוב סכסוך או גישור. זאת, על מנת למנוע כרסום בעיקרון כיבוד הסכמים, ולשם שמירה על חופש החוזים ועל אינטרס ההסתמכות.

וכך נפסק עוד כי: "**לא ניתן לראות בהסכמה בנושא מזונות קטין כסעיף נפרד במסגרת הסכם גירושין, הואיל ובעת הסכמה ביחס למזונות קטין יכול וההורים הנפרדים מביאים בחשבון הסדרים אלו או אחרים בנושא הרכושי ועוד, וכי על כן לא ניתן לבודד אלמנט אחד מתוך הסכם ולעמוד על קיומם של אלמנטים אחרים.**
דברים אלו יפים גם אם לא צוין סעיף המקבע את ההסכמה בעניין המזונות, אך כמובן שדברים אלו יפים ובגדר קל וחומר, בעת שמבקשים לשנות גם את אותו סעיף אשר בא לקבע את ההסכמה בנושא המזונות, תהא הסיבה לכך אשר תהא."
לפיכך, רק במקרים קיצוניים יתערב בית המשפט בסכום מזונות שנקבע בהסכם גירושין כולל.

19. הנטל להוכחת שינוי נסיבות מהותי מוטל במלואו על הטוען, ונטל זה אף גדול יותר, שעה שעסקינן במזונות שנקבעו בהסכם שהצדדים הסתמכו עליו והוא כולל מארג של איזונים

עדינים, מאשר מזונות שנקבעו בפסק דין (ע"א 4515/92 **שטיין נ' שטיין** [פורסם בנבו] (13.6.94), בג"ץ 4407/12 **פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול** [פורסם בנבו] (7.2.13)).

לעניין זה יפים דברי חברתי, כב' השופטת (כתוארה דאז) טליה פרדו:

"בפסק הדין שנתתי בתמ"ש 51883/01 א.א נ' א.י, קטין ואח' [פורסם בנבו] ציינתי כי הפרשנות הראויה לקביעה הנ"ל היא - מזונות הנקבעים בהסכמי גירושין ניתנים לשינוי רק בקרות אירוע בלתי צפוי, שלא ניתן היה לצפותו בעת ניהול המו"מ, ובעת גיבוש ההסכמות והוויתורים ההדדיים. בית המשפט יתערב בסכום המזונות רק כשנוצר מצב בלתי נסבל באופן בולט לאחד הצדדים המתקשרים, בשל נסיבות שלא ניתן היה לצפותן, כאמור, בעת חתימת ההסכם. כל אחד מהצדדים המתקשרים רשאי לסמוך בתכננו את עתידו, על ההסכמות שגובשו, ואין חולק, כי הסכם גירושין כולל ואוצר בחובו הסכמות שלובות זו בזו. לפיכך, לטעמי, התערבות ושינוי של חלק מסוים מכלל ההסכמות אפשרי רק במקרה המפורט לעיל".

(תמ"ש 57910/02 ס.ד. נ' א-נ. ד, ניתן ביום 18.5.2006)

20. עם זאת, אין די רק בשינוי נסיבות מהותי על מנת לדון מחדש בשיעור מזונות קטינים:

"התנאי של שינוי נסיבות מהותי הוא תנאי הכרחי בכדי לקבל תובענה לשינוי סכום מזונות פסוק, אך לא תנאי מספיק. בנוסף יש צורך בבחינת תום לב של מגיש התובענה (האיש או האישה) בהגשת התובענה. תום הלב, כך לטעמי, ייבחן, בין היתר, בשאלות הבאות: האם מגיש התובענה "משחק בקלפים גלויים" בכל הקשור למצבו הכלכלי בכלל והכנסתו בפרט... במצב דברים זה, נתון לבית המשפט שיקול הדעת שלא להורות על שינוי סכום המזונות הפסוק, אפילו גדל שכרה של המשיבה בשיעור משמעותי. כאמור יש לבחון במצב דברים זה את התנהלות מגיש התובענה לשינוי סכום המזונות הפסוק, ב"משקפי" תום הלב ומכלול יחסי בני הזוג".

(עמ"ש 53288-03-18 פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו] (13.11.18)

21. כך **"במסגרת שיקול דעתו על בית המשפט להביט על התמונה בכללותה, ולהכריע לפיה האם בהתחשב במכלול הנסיבות של יחסי הצדדים יש מקום לאפשר דיון מחודש במזונות. בהקשר זה נקבע, כי על בית המשפט לבחון האם הוגשה התביעה בחוסר תום לב. כבר נפסק כי לחיוב המזונות היבט חוזי..., הכפוף לדרישת תום הלב הקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.."**

(בע"מ 3148/07 פלוני נ' פלוני, ניתן ביום 13.6.2007)

מן הכלל אל הפרט

22. עיון בהסכם הגירושין שבין הצדדים מלמד כי עיקרו הינו זמני שהות של הצדדים עם הקטינה, אפוטרופסות הקטינה וכן מזונות הקטינה. סעיף אחד בלבד בהסכם מתייחס לחלוקת הרכוש בין הצדדים ובו שני הצדדים מצהירים כי אין ולא יהיו להם תביעות אחד כלפי השני בנושא הרכוש.

23. פרוטוקול דיון אישור הסכם הגירושין של הצדדים מיום 25.9.2017 מלמד כי התובע התחייב לשלם לנתבעת סך של 2,200 ₪ מדי חודש בגין מזונות הקטינה. עוד ציין התובע במהלך הדיון כי הוא עובד בראשון לציון כמעצב תמונות.

מתלושי השכר שצירף התובע לכתב התביעה עולה כי התובע עבד באותה העת בידיעות אחרונות והשתכר סך של כ – 4,200 ₪ נטו לחודש.

התובע פוטר מעבודתו זו בשלהי שנת 2019.

24. מאישור המוסד לביטוח לאומי מיום 15.12.2020 עולה כי בשנת 2020 התובע קיבל גמלת הבטחת הכנסה בסך של כ- 1,761 ₪ לחודש.

25. מהדו"ח הסוציאלי מיום 17.5.2020 שצורף לתצהיר התובע עולים הדברים הבאים: התובע החל את הטיפול במרכז להתמכרויות בדצמבר 2019, הוא משתף פעולה באופן מלא ועושה מאמץ להצלחת התהליך ולאורך כל התקופה נמצא נקי מסמים. משפחתו של התובע (הוריו ואחיו) מתגוררים ב____ והוא לבדו בארץ, חסר כל עורף משפחתי ותמיכה ובעל מעגל חברתי מצומצם ביותר.

26. התובע מתגורר בהוסטל ומתקשה להשתקם מבחינה תעסוקתית בשל היותו במעצר בית וכן בשל הקושי למצוא מעסיק אשר יסכים לפקח עליו. התובע נמצא בקשיים כלכליים ואף אינו מצליח לעמוד בתשלום ההוסטל שעומד על סך של 2,100 ₪ לחודש.

27. התובע מקבל ממשרד השיכון סיוע בדיור בשיעור 1,000 ₪ המשולמים ישירות לידי ההוסטל.

28. התובע מתקיים מקצבת אבטחת הכנסה בלבד בסך של 1,761 ש"ח. משכך, לדבריו נשארים לו למחייתו סך של כ-500 ₪ בלבד.

29. עוד עולה כי התובע ביצע עבודות שירות מיום 13.9.2020 ועד 12.2.2021.

30. בנוסף יש לציין כי לא נשמעה טענה מטעם הנתבעת לפיה התובע לא שילם את דמי המזונות במהלך כל התקופה.

31. חרף טענות הנתבעת, דומה כי לא יכולה להיות מחלוקת בדבר שינוי הנסיבות הכלכלי המהותי שהתרחש ממועד חתימת הסכם הגירושין ועד למועד הגשת תביעתו של התובע. בעת החתימה על ההסכם עבד התובע בעבודה מסודרת והשתכר סך של כ 4,200 ₪ וכעולה מפרוטוקול הדיון בעת אישור ההסכם אף ציפה להשתכר יותר בעתיד, שכן אמר בדיון שככל שיתאפשר ישלם אף יותר מדמי המזונות עליהם הוחלט. בעוד כיום התובע אינו עובד ומתקיים מקצבת אבטחת הכנסה וסיוע בדיור ממשרד השיכון.

32. אמנם נשמעו טענות הנתבעת כי התובע עובד ב"שחור" ומבצע עבודות גרפיקה, ואולם לאחר ששמעתי את הצדדים מהימנה עלי גרסת התובע כי למעט הסכומים המשולמים לו כאבטחת הכנסה והשתתפות בדיור אין לו הכנסות נוספות, וודאי שלא משמעותיות.

33. הנתבעת מנגד שיפרה את מצבה בצורה מהותית. בדיון ההוכחות שהתקיים בפני העידה התובעת כי היא עובדת כאחות מוסמכת בבית חולים _____ ומשתכרת סך של כ – 10,000 ₪ נטו לחודש וכי היא מתגוררת יחד עם בן זוגה הנוכחי והקטינה (עמ' 12 ש' 9-4) בעוד שבשנת 2017 השתכרה סך של 5,000 – 6,000 ₪ לחודש.

34. הנה כי כן, מחד חלה ירידה משמעותית במצבו של התובע ובהכנסותיו ומנגד חלה עליה דרמטית במצבה הכלכלי של האם, שינויים מהותיים המצדיקים בחינת שיעור החיוב במזונות, גם ככל שקביעת המזונות הייתה בדרך של הסכם. על כך אוסיף, כי לא התרשמתי כי התביעה הוגשה בחוסר תום לב, ומצאתי את דברי התובע כי אכן קיווה להשתכר יותר בעתיד אמינים, כך גם מצאתי את דבריו כי הבנתו את המציאות, המשפטית והכלכלית

הייתה מוגבלת בעת החתימה על ההסכם, כמו גם הבנתו את השפה העברית ומצבו הנפשי היה רעוע (בשל פרידת הצדדים) והוא אף לא היה מיוצג .

35. אוסיף, כי לא נעלמה מעיני טענת הנתבעת כי התובע עצמו בחר לקחת סמים וכי מצבו של התובע כיום נובע מבחירה חופשית שלו.

36. אכן, הבחירה לעשות שימוש בסמים או לסחור בהם נעשתה תוך בחירה חופשית של התובע. עם זאת לא מצאתי כי די בכך על מנת להותיר את שיעור דמי המזונות על כנם, זאת בפרט כאשר התובע נמצא בעיצומו של הליך שיקום ומשתף פעולה. משעיינתי במכתבה של העו"ס שהוגש על ידי התובע ואף משנשמע התובע שהעיד על מצבו הנפשי לאחר פרידת הצדדים, מצאתי שלא לדון את התובע לכף חובה עקב התנהלותו לאחר פרידת הצדדים מעבר לעונשים בהם כבר נענש במסגרת ההליכים הפליליים, זאת גם משהייתה לעיני התנהלותו החיובית במסגרת הליך הגמילה וניסיונו לאחות את קרעי חייו.

37. סבורני כי בנסיבות דנן, כאשר התובע חסר כל תמיכה משפחתית וחברתית הנדרשת בהליכי שיקום, ובשים לב למצבו הכלכלי, יש מקום לסייע לו להשלים את הליך השיקום, גם אם סיוע זה הינו כלכלי בלבד, על מנות שבעתיד יצליח התובע לעמוד על שתי רגליו ולהשתלב בחברה הן מבחינה תעסוקתית והן מבחינה חברתית אישית. דבר זה יהיה בו כדי לסייע בראש ובראשונה לתובע אך יהיה בכך גם משום טובתה של הקטינה, בתם של הצדדים באשר ככל שהתובע ישתקם, מקווה אני כי יחזור לקשר בכלל וקשר מיטיב ורציף בפרט, עם בתם הקטינה של הצדדים.

38. על כך יש להוסיף כי לא נשמעה טענה מטעם הנתבעת כי התובע לא משלם את סכום המזונות (אף כי מדברי התובע עצמו בעת דיון ההוכחות עלה כי מוטל עליו חוב של כ-50,000 ₪ בגין דמי מזונות שלא שולמו).

39. לנוכח כל האמור אני קובעת כי אכן חל שינוי נסיבות מהותי במצבם של הצדדים שניהם מאז נערך הסכם הגירושין אשר קבע את דמי המזונות ולפיכך יש מקום להתערב בסכום שנקבע ולקצוב מחדש את סכום המזונות שעל התובע לשלם.

קציבת סכום המזונות

40. במקרה דנן, הצדדים שניהם אינם יהודים. לפיכך הדין החל הוא סעיף 3א לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), תשי"ט-1959, הקובע כי שני הצדדים, הורי הקטינים, הם אלו שחייבים במזונותיהם, ומבלי להתחשב בעובדה בידי מי מוחזקים הקטינים. תשלום המזונות יחול על שני ההורים, בשיעור יחסי להכנסותיהם הפנויות מכל מקור שהוא (רמש (חי') 42740-04-21 פלונית נ' אלמוני, ניתן ביום 19.5.2021).

עם זאת, בהתאם לפסיקה, גם בנסיבות אלו יש להתחשב בזמני השהות של הקטינים עם מי מההורים:

"... **לאחר שקבענו את צרכי הקטין, בבואנו לפסוק בשאלת נטל הנשיאה בין ההורים, יחול האמור בסעיף 3א' לחוק, בכפוף לכך שמדובר בהכנסות הפנויות. אולם מכאן, ועד לקביעה בגין פרשנותנו זו, אין מקום להביא בחשבון כלל ועיקר את שאלת החזקת הקטין, הדרך רחוקה. אכן המקום בו יובא גורם זה בחשבון, אינו במסגרת שאלת נטל הנשיאה, אלא בשאלת קביעת צרכי הקטין.**"
(בע"מ 1098/07 (ת"א) פלוני נ' אלמוני קטין מיום 31.8.2008)

צרכי הקטינה

41. אף אחד מהצדדים לא טען וממילא גם לא הוכיח מה הן הוצאות הקטינה וצרכיה. אמנם, תביעה למזונות היא תביעה כספית שיש להוכיחה ככל תביעה אחרת (ע"א 130/85 כהן נ' כהן, פ"ד מ (1) 69, 71 (1979)), אלא שגם מקום שלא כל הצרכים מוכחים, פוסקים בתי המשפט מזונות לפי שיקול דעתם ואומדן הצרכים הסביר והראוי.

שיעור מזונות הכרחיים מינימאליים לקטין הועמד לאחרונה בפסיקה מנחה של בתי המשפט המחוזיים על סך 1,600 ואף למעלה מכך, לא כולל הוצאות מדור והחזקתו ולא כולל הוצאות חינוך ורפואה.
(רמ"ש (מרכז) 59188-10-18 **י.נ נ' א.נ.** (25.10.18), עמ"ש (ת"א) 46291-01-16 **פלונית נ' פלוני** (9.10.17)).

42. באשר לזמני השהות של הקטינה – אין מחלוקת בין הצדדים כי לא מתקיימים זמני שהות של הקטינה עם התובע וכל נטל גידולה של הקטינה נופל על הנתבעת. זאת כאשר כל אחד מהצדדים טען כי הצד השני אחראי לכך שהתובע אינו רואה את הקטינה. עם זאת, חובתו (וזכותו) של האב לעמוד על כך שיתקיים בינו לבין הקטינה קשר משמעותי ויציב.

43. לנוכח האמור, אני קובעת כי צרכי הקטינה, **לרבות מדור ואחזקת מדור** עומדים על 2,500 ₪ לחודש. עם זאת, כפי שיפורט להלן, מצאתי כי על הצדדים שניהם לשאת במזונות הקטינה בחלקים שונים ומשתנים לאורך הזמן, כפי שיפורט להלן.

44. בנסיבותיו של מקרה זה, ולאור מצבו של התובע כיום, אשר עושה מאמצים לשיקום חייו כאשר יש לקוות ואף להניח כי מאמצים אלו יישאו פרי והתובע ישוב וישתלב במעגל העבודה ואף יוכל לחזור ולהרוויח משכורות סבירות ואף למעלה מכך, בשים לב לשיעור הכנסות הצדדים כיום ולפוטנציאל ההשתכרות של התובע בעתיד וכן לגילה של הקטינה ולזמני השהות מצאתי לקבוע שיעורי מזונות משתנים, אשר יאפשרו לתובע "לעמוד על רגליו" כיום ובעתיד הקרוב מחד ומאידך ייקחו בחשבון את פוטנציאל ההשתכרות של התובע ואת שיקומו בעתיד הבינוני והרחוק ולפיכך ילכו שיעורי המזונות שעל התובע לשלם ויגדלו לאורך הזמן כדלקמן:

א. בשלב ראשון, בהווה ובעתיד הקרוב, דמי המזונות (כולל מדור ואחזקת מדור) שעל התובע לשלם לנתבעת בגין הקטינה יעמדו על סך של 1,200 ₪ לחודש וזאת מיום 1.10.2019 ועד ליום 30.9.2022.

ב. בשלב שני, החל מיום 1.10.2022 ועד ליום 30.9.2025 יעמדו דמי המזונות (כולל מדור ואחזקת מדור) שישלם התובע לנתבעת על סך של 1,400 ₪ לחודש.

ג. החל מיום 1.10.2025 ועד שימלאו לקטינה 18 (או סיום התיכון, המאוחר מבין השניים) ישלם התובע לנתבעת בגין מזונות הקטינה סך של 1,600 ₪ לחודש.

ד. בזמן השירות הצבאי ועד לסיומו, בשים לב למזונות שנפסקו לעיל יישא התובע במחצית הסכום דהיינו – 800 ₪ לחודש.

ו. מעבר לאמור, יישאו הצדדים בחלקים שווים בכל הוצאותיה הבריאותיות והחינוכיות אשר אינן ממומנות על ידי ביטוח בריאות ממלכתי או בהתאם לחוק חינוך מחובה חינם בחלקים שווים. הוצאות החינוך יכללו – מבלי להוציא – שיעורים פרטיים, אבחונים דידקטיים, צהרון בעלות מתנ"ס עד סיום כיתה ג' וקייטנה – שני מחזורים בחופשת הקיץ - בעלות מתנ"ס וכד'.

הוצאות הבריאות יכללו – מבלי להוציא – טיפולי שיניים וטיפולים אורתודנטיים, משקפיים ועשות מגע, טיפולים רגשיים ואבחונים נדרשים וכד'

ז. ככל שתהיה בין הצדדים מחלוקת בדבר נחיצותה של הוצאה רפואית או חינוכית יכריע בדבר רופא הילדים/מומחה לפי העניין והמורה המחנך/מורה מקצועי/יועצת ביה"ס לפי העניין.

ח. דמי המזונות ישולמו ב- 10 לכל חודש ויהיו צמודים למדד הידוע כיום ויעודכנו אחת לשלושה חודשים.

ט. קצבת הילדים וכל קצבה או מענק אחרים המשולמים על ידי מוסד ממוסדות המדינה או הרשות המקומית ישולמו לאם ויתווספו לדמי המזונות.

בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

פסק הדין מותר לפרסום בהיעדר פרטים מזהים.

ניתן היום, א' תמוז תשפ"א, 11 יוני 2021, בהעדר הצדדים.

אפרת ונקרט, שופטת